

Pedro Riera * El Rubencio

Què
és la
Unió
Europea?

bromera

A les armes!

La llarga història comuna europea és, sobretot, una història de guerres.

Molts països europeus anhelaven ser més grans, més rics, més poderosos. Alguns, fins i tot, volien forjar un imperi. I què feien per a fer realitat el seu somni? Envair els països del seu voltant per a arrabassar-los territoris. Als veïns, com pots imaginar, no els feia gens de gràcia i es defensaven amb unghes i dents. I tot anava riu avall!

D'aquella manera anaren passant els segles.

Bé amb fletxes, amb llances, amb espases, amb alabardes, catapultes, mosquetons o canons, un fet que no canviava és que els europeus sempre estaven mata'm que et mataré, fins que l'assumpte se'ls en va anar de les mans.

Al llarg del segle xx, Europa va arrossegar la resta del planeta a dues grans guerres. La Primera Guerra Mundial (1914-1918) i la Segona Guerra Mundial (1939-1945). Segons els càlculs més optimistes, hi van morir 60 milions de persones. Segons els més pessimistes, 160 milions. Una barbaritat!

Els governants van comprendre per fi que havien de buscar una solució per a assolir una pau duradora. I decidiren crear un organisme supranacional a Europa, que hi facilitara la convivència i evitara nous conflictes.

Ja l'any 1849, l'escriptor francès Victor Hugo afirmà que, per a acabar amb les guerres a Europa, calia crear un Senat comú a tots els europeus que arbitrara les diferències entre els diversos països.

Carbó i acer per a reconstruir Europa

LA CECA (1951)

Però, per on comença a construir-se un organisme supranacional?

Posem-nos en situació. És l'any 1945. Fa poc de temps que ha acabat la Segona Guerra Mundial. Europa sencera és una ruïna. Quina és la mesura més urgent? Reconstruir-la. Calia tornar a alçar ciutats, fàbriques, vies de tren, ponts... I per a fer això necessitaven dos materials essencials: el carbó, la font d'energia, i l'acer, el material de construcció.

Així va sorgir una idea brillant: per què no deixem que els vencedors i els vençuts de

la guerra exploten junts el carbó i l'acer del centre d'Europa? Si els antics enemics comencen a fer negocis junts, comprendran que és més beneficiós aliar-se que no començar un altre conflicte.

Amb aquell esperit va nàixer, l'any 1951, la Comunitat Europea del Carbó i l'Acer, la llavor de la que havia de ser la Unió Europea.

Sis països formaven part de la CECA: Bèlgica, França, la República Federal d'Alemanya, Itàlia, Luxemburg i els Països Baixos.

Açò funciona!

TRACTATS DE ROMA (1957)

La CECA va ser un èxit.

Als sis països membres, els havien anat tan bé les coses amb el carbó i l'acer, que decidiren portar aquella aliança al nivell següent. Hi van establir un mercat comú!

I això què és?, deus preguntar-te.

T'ho explicaré amb un exemple. Fins aquell moment, si Alemanya volia vendre llonganisses a França, havia de pagar unes taxes d'importació a la frontera francesa i això feia que el preu de les llonganisses s'encarira. A partir del moment en què es va muntar el mercat comú, les llonganisses van poder viatjar lliurement a França sense pagar impostos. En ser més barates, en comprava més gent i això era un bon negoci per als fabricants de llonganisses alemanyes. Passava igual amb les empreses franceses que fabricaven formatges. De sobte, podien vendre els seus formatges a Alemanya sense pagar les taxes de la duana. De manera que tots eixien guanyant.

L'any 1957, pels anomenats Tractats de Roma, hi va quedar establert el mercat comú i la CECA es va passar a anomenar Comunitat Econòmica Europea.

Un altre pas avant!

TRACTAT DE MAASTRICHT (1993)

L'any 1993, pel Tractat de Maastricht, la Comunitat Econòmica Europea va passar a denominar-se Comunitat Europea, a seques.

Per què creus que llevaren la paraula *econòmica* del nom? Perquè ja no havien de col·laborar en l'aspecte econòmic? Això creus? T'equivoques. És tot el contrari. Els països membres decidiren que, a més de col·laborar en l'àmbit econòmic, havien de col·laborar també en el polític. Decidiren que, al llarg dels anys següents, treballarien per a tindre una moneda comuna,

una política exterior conjunta i, si era possible, fins i tot un exèrcit europeu.

I això és molt més que una simple col·laboració econòmica!

En aquell temps, la Comunitat Europea era coneguda com l'Europa dels Dotze. Saps per què? La resposta és fàcil. Efectivament, perquè ja la formaven dotze països. Des de la firma dels Tractats de Roma, s'hi havien incorporat sis països més: el Regne Unit, Irlanda, Dinamarca, Grècia, Espanya i Portugal.

Fora les fronteres!

TRACTAT DE SCHENGEN (1995)

Ja hem vist que les mercaderies es movien lliurement arreu de la Comunitat Europea. Tomaques, sardines, formatges, llonganisses, camises, ordinadors, raspalls de dents, rajoles, pollastres, podien viatjar des de Grècia fins a Dinamarca sense que ningú els molestara. En canvi, una persona havia de fer una llarga cua en arribar a la frontera i mostrar el passaport cada vegada que volia passar d'un país de

la Comunitat Europea a un altre. Els nostres governants va comprendre que això havia de canviar si volien que la gent es considerara part d'una Europa unida. I va canviar, per fi, l'any 1995! Amb l'entrada en vigor del Tractat de Schengen, s'hi aboliren les fronteres interiors i això va permetre que la gent s'hi desplaçara per tots els països de la Comunitat Europea amb la mateixa llibertat que una tomaca.

S'hi adheriren tots els països de la Comunitat Europea al Tractat de Schengen? La veritat és que no. El Regne Unit i Irlanda es van negar a firmar-lo. En canvi, hi va haver països que no pertanyien a la Comunitat Europea que sí que ho feren: Noruega, Islàndia, Suïssa i Liechtenstein.

I ara, la moneda!

L'EURO (2002)

Cada país d'Europa tenia la seua pròpia moneda. I allò era un embolic. Tornem a les tomaques. Si una empresa de Portugal exportava dues tones de tomaques a Finlàndia, les venia en escuts portuguesos i li les compraven amb marcs finesos. En canviar d'una moneda a una altra, els bancs s'emportaven una comissió. A més, el valor de l'escut portugués podia variar en relació amb el marc finés, i, per això, aquelles dues tones de tomaques podien costar 10 un dia i 13 al cap d'uns mesos. La incertesa econòmica dificultava els negocis. Com es podia solucionar? Instaurant una moneda única per a tots els països de la Comunitat Europea.

I així va ser com va nàixer l'euro, l'any 2002. L'euro s'hauria pogut anomenar *ecu* (European Currency Unit), que vol dir 'unitat monetària europea'. Per què no li posaren aquell nom? En una reunió que es va celebrar a Madrid, el canceller alemany va comentar que tenia un problema amb el nom. Un *ecu*, en alemany, seria «ein Ecu» i això sona igual que *eine Kuh*, que vol dir 'una vaca'. I anomenar *vaca* la nova moneda europea els pareixia poc seriós als alemanys. De manera que l'anomenaren *euro*.

Jo, personalment, no entenc la decisió. M'hauria encantat tindre una moneda que es diguera vaca. A tu no?

